

sabbnak vélték a pilisi rengetegbe menekülni, az Isten nyújtotta hajlék helyett.

¶ Valami borzasztó kataklizma zúdult Ós-Buda magyar véreire. Keleten tűzpirosra gyúlt az ég. Vad horda mindent elsöprő áradata viharként száguldott át Ós-Budán. Zsúfolásig megtelt az egyház, de az egyház körüli cinterem is, harcra erős férfinéppel, asszonyokkal s gyermekekkel telt meg. Az egyházon kívül zúgott-jajongott a város, ordításában elenyészett az egyházak zúgó harangszava. A kőfalon belül fakó-sárga arcok utolsó fohászfoszlányai szálltak fel az izzó pernyével, zsarátnokkal eltakart csillagos ég felé. Az egyházak tornyainak ódon haranglábai recsegték-ropogtak, a harangok már rekedten hívták a hívőket. Volt, ki eszét vesztetten káromolta Istent, volt, ki örjöngve rohant bele a közelgő pusztító áradatba és volt, ki az őspogány hitvallás sugallatára a már-már alkonyuló szent hegy nagy kultuszhelyén áldozott, vagy kétségbeesve törte-pusztította kőbálványistenképeit.

Nincs történelem írva róluk. Hallgat a krónikás is.

A vihar mindent elsöpört. Eltűnt egy város, eltűnt sok élet, apró sok putrinak nyomát sem lelhetné az ember. Egyházi épületek s főúri paloták lettek a föld színévé. Nem tartott soká. Még azon az éjszakán Isten akarata beteljesült.

Csak páran maradtak meg. Az éhség s ki tudná megmondani, milyen szenvedések árán élhették túl a végtelen borzalmas kataklizmát.

Irott emlékeink valamit mégis beszélnek róluk.

Elvonultak a világtól. Pilis rengetegeiben remete életet kezdtek...

Azonban a feltárt föld minden szenvedést és balsorsot elmond. Az ősi egyházak falainak rommaradványai alatt s mellett az emberi porhüvelyek sokasága némán hallgat, mint maguk a rom-emlékek. Hétszáz esztendő távlatában azonban felélednek az 1242. év rémes emlékei...

Emlékezzünk!*

Sashegyi Sándor.

* Boldog Özséb tiszteletére s budapesti Szikla-templomunk restaurálási költségeinek fedezésére márc. 25-én este 8-kor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében kiváló művészek közreműködésével az idén is hangversenyt rendezünk. Fővédnökeink: vitéz dr. József Ferenc kir. herceg, Anna kir. hercegné asszony és dr. gróf Zichy Gyula kalocsai érsek.

Isteni titkok őrzője

Az Isten útjai az ember számára kiküszöbölhetetlenek. Amit az ember nagynak, szépnek vagy hősinek tart, az sokszor Isten előtt közönséges semmi. S amit az ember kicsinynek, jelentéktelennek gondol, amit sokszor lenéz, megvet, az a legértékesebb lehet Isten előtt.

Az ember szereti a hősi, a világot bámulatba ejtő dolgokat. Szereti a nagy, csodálatos eseményeket, vagyis szereti mindazt, amiből a legkevesebb jut neki, amiben a legkevésbé van része és lenézi azt, amiből pedig minden hősi, minden nagy és minden szép kinő: a csendes elrejtettséget, egyszerűséget, igénytelenséget.

Krisztus Urunk földi élete tele van nagy, számunkra csodálatos eseményekkel. Pedig ez az isteni élet egy csodálatos isteni terv végrehajtásában a legnagyobb egyszerűség keretében folyt le. Legfeljebb csak a zsidók méltatlankodása és zúgolódása, vagy a lelkes tömeg örömrivalgása zavarta meg. Mindazok pedig, akik az Isten terveinek, az isteni nagy titkoknak hordozói lettek, mindazok egyszerű, csendes, magukba mélyedt emberek.

Szent József ezek közül való. A jó Isten arra rendelte s arra választotta, hogy az isteni titkok hordozója s őrzője legyen. E megbízásban, az isteni titkok birtokának tudatában Szent József lelke is csendes, egyszerű, magába mélyedt lett. Egyben olyan hatalom és méltóság osztályrészesé, amilyen a Szűz Anyán kívül földön embernek még nem adatott. Az Atya Egyszülöttjének volt földi életében gondviselője.

Ez Isten-közelségben, az isteni titkok őrzésében kiverődik, kipatinázódik a lelkén a krisztusi vonás, a krisztusi lelkület: az igazlelkűség, az elrejtettség, egyszerűség, Istenben való elmerülés, a csendes, példaadó munkás élet és az otthonának élő meleg családiasság. Ez az, ami Szent József lelkéből jóleső melegséggel sugárzik felénk. Művészek képen vagy szoborban különösképp ezt a megnyerő vonást igyekeznek kifejezésre juttatni. Reá vonatkoztathatjuk a Szentírás szavát: igazlelkűsége és «ebben hűsége és szelidsége az, ami miatt szentté tette őt és kiválasztotta minden élő közül az Úr» (Sir. 45).

És «az igaz virul, mint a pálma, gyarapszik, mint Libanon cédrusa, el van ültetve az Úr házában s virul Istenünk házában udvarában» (Zsolt. 91). Ime, az Isten kedve szerinti lelkület! Mely nem fél az isteni hívó szótól, nem habozik követni az isteni sugallatokat, melyek bizony őreá is nem kis megpróbáltatásokat róttak. De elég volt neki az angyal által hozott isteni üzenet: József, ne félj, ne habozz, menj, vedd és tedd, az Isten veled!

Ebből a szentjózsefi lelkületből igen kevés van a világban. Pedig ez az egyedüli, igazi forrása a csendes és termékeny munkának, oszlopa és díszje a házasság- és családi életnek! Ezért buzdít a Szentírás: Ite ad Joseph! Menjetek Józsefhez! Menjetek és tanuljátok el tőle és formáljátok ki magatokban ezt az igazi lelkületet. Ezt az Istenben élő, Istennek élő és Istenért élő lelkületet. Ez a lelkület hatalmat jelent, mert részesévé tesz az Isten lelkének, Isten titkainak erejében.

P. Csellár Jenő O. S. P.

Nagy Szent Teréz írja

Szent Józsefről:

«Pártfogómnak és szószólómnak dicsőséges Szent Józsefet választottam és sokszorosan oltalmába ajánlottam magamat. És világosan tapasztaltam, hogy úgy ezen szükségemből, mint más nagyobbakból is, melyek becsületemet és lelkem üdvösségét illették, ez az én Atyám és Uram szabadított meg engem, még pedig sokkal jobban, mint ahogy én kérni tudtam volna. Nem emlékszem rá mostanáig, hogy